

UCHWAŁA NR XLVIII/660/10
Rady Miejskiej w Łapach
z dnia 22 stycznia 2010 r.

w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Uhowo na lata 2010-2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2009 Nr 52 poz.420, Nr 157 poz.1241) Rada Miejska w Łapach uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się i przyjmuje do realizacji „Plan Odnowy Miejscowości Uhowo na lata 2007-2017”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały i służący jako załącznik formalny do ubiegania się o środki finansowe z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie - „Odnowa i rozwój wsi” oraz działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w latach 2007 - 2013”.

§ 2

Traci moc Uchwała Nr XXXVI/530/09 z dnia 27.03.2009 r.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łap.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr XLVIII/660/10
Rady Miejskiej w Łapach
z dnia 22 stycznia 2010r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI UHOWO NA LATA 2010-2017

Opracowany przez:

- Mieszkańców miejscowości Uhowo
- Liderzy lokalni:
  - Bielawski Wojciech – Sołtys
  - Barańczuk Jerzy- mieszkaniec Uhowa, pracownik Domu Kultury
  - Małachwiej Wiesław- mieszkaniec Uhowa
  - Bielawski Łukasz- mieszkaniec Uhowa

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Wstęp.....	4
3.2. Społeczna aktywność mieszkańców.....	8
3.3. Szkolnictwo.....	8
3.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	9
3.5. Kultura.....	9
3.6. Obiekty rekreacyjne i sportowe.....	10
3.7. Ochrona zdrowia	10
4. Infrastruktura techniczna.....	11
4.1. Zaopatrzenie w wodę.....	11
4.2. Kanalizacja i oczyszczanie ścieków.....	11
4.3. Utylizacja odpadów stałych.....	11
4.4. Telefonizacja i Internet.....	11
4.5. Drogi.....	11
4.6. System komunikacji.....	11
5. Sfera gospodarcza.....	12
5.1. Przedsiębiorczość.....	12
5.2. Rolnictwo.....	12
5.3. Leśnictwo.....	12
6. Analiza SWOT.....	13
7. Wizja rozwoju sołectwa.....	14
8. Priorytety, cele i działania	14
9. Harmonogram realizacji celów i działań	16
10. Analiza trwałości projektu	21
11. Zakończenie i wnioski.....	22

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Uhowo na lata 2009-2016 zawiera krótki rys historyczny, opis warunków geograficznych, sfery społecznej i gospodarczej oraz infrastruktury technicznej. Przedstawiona analiza SWOT pozwoliła na ustalenie priorytetów w działaniach na przyszłe lata. Szansą rozwoju naszej miejscowości jest eksponowanie walorów turystycznych przy jednoczesnym dbaniu o bezpieczeństwo, kulturę i środowisko naturalne.

Zebranie i spisanie różnych informacji na temat miejscowości pozwoliło na opracowanie tego planu, a tym samym na wytyczenie celów zgodnych z wizją rozwoju.

Celem realizacji planu i środkiem pozwalającym na przeprowadzenie działań jest mobilizacja społeczności lokalnej albo aktywności i współpracy na rzecz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, turystów i przyszłych pokoleń.

2. Charakterystyka miejscowości

2.1. Rys historyczny

Uhowo leży na prawym brzegu górnego biegu Narwi. Położona jest w niewielkiej odległości od historycznego miasta Suraża. Kiedyś tereny dzisiejszej okolicy Uhowa porastały puszcze i lasy (jak większość ówczesnej Polski). Obszary te zamieszkiwali wtedy bartnicy, myśliwi czy rybacy. Jednak mieszkali oni na stałe właśnie w Surażu. Pierwsi, prawdziwi osadnicy mieli ciężkie zadanie. Wycinali lasy, głównie łęgowe; podmokłe tereny utrudniały im pracę.

Nazwa świadczy o pochodzeniu ruskim. Ruskie określenie łąki to ług. Uhowo, a wcześniej Hugowo, w języku rosyjskim znaczyłoby Ługowo. Prawdopodobnie to od tego wyrazu pochodzi nazwa Uhowo.

Badania archeologiczne świadczą o wieku XIII/XIV jako początkach osady. 0,5 kilometra za Uhowem znajduje się kurhan. Tam były prowadzone wykopaliska, znaleziono biżuterie i mnóstwo kości. Świadczy to o tym, iż był tam cmentarz! Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1445 roku. Wtedy to król Aleksander Jagiellończyk czynił nadania ziemskie, podarował też "folwark zwany Uhowo, składający się z dwóch wsiów, Bojary i Uhowo" (WKZ w Białymstoku, nr 2928).

Uhowo, ze względu na bliskość Suraża, ponosiło nieraz skutki napadów. W środę, w wigilię Bożego Ciała 1569, miał miejsce zajazd na ziemię uhowską. Wówczas Uhowo należało do proboszcza suraskiego Piotra z Poznania. Był on lekarzem Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta, humanistą, kanonikiem krakowskim i wileńskim, profesorem Akademii Krakowskiej i UJ. Napadu tego dokonał starosta Jan Zborowski, chodziło oczywiście o łupy. Kolejna większa walka toczyła się dopiero w 1657. Była to walka ze Szwedami. Wtedy to hetman wielki litewski Paweł Sapiecha wysyłał "podjazdy". W pobliżu Uhowa odbyła się walka Szwedów z oddziałami partyzanckimi. Leczą czy jest to całkowita prawda? Odsyłam do "Historia Uhowa. (Parafia, wieś, wsie szlacheckie)" autorstwa mgr Piotra Piotrowskiego.

Mieszkańcy Uhowa byli świadkami przemarszu wojsk napoleońskich. Napoleon przewidywał wykorzystanie kompleksów leśnych między Bugiem, a Narwią w wypadku zaczepnych działań rosyjskich.

Kolejne walki to powstanie styczniowe. Na oddział carskiej piechoty w Surażu uderzyła partia Cichorskiego. Po zwycięskiej bitwie przekroczyła Narew i przemaszerowała przez Uhowo. W okolicach Uhowa, w lasach ukrywali się powstańcy.

I wojna światowa to zniszczenie niemal całej wsi. Poza tym wybuchała epidemia tyfusu, w wyniku której zginęło wielu ludzi. Ofiar było tak dużo, że nie nadążano z grzebaniem. Świadczą o tym 2 krzyże, które postawiono w celu oddalenia plagi. Jeden z nich nadal znajduje się na drodze do Bojar.

Podobnie II wojna światowa, to przede wszystkim zniszczenie wsi.

Uhowo średniowiecza, to przede wszystkim folwark. Była tu również siedziba prepozytów suraskich. Według akt Konsystorza Janowskiego, rezydencja ta była bardzo bogata. Posiadała hipocanstum, osobne dla mieszkańców i służby. Duży piec piekarski i pomalowane ściany, poza tym: "wszystkie pomieszczenia są ze wszystkimi niezbędnymi rzeczami, wzniesione i zachowane..." (K. J.). Uhowo to nie tylko folwark i siedziba prepozytów, ale również dwór i tzw. szpital. Szpitalem opiekowali się księża przydzieleni do świątyni w Uhowie. Istniał również młyn, karczma i przystań rybacka.

Kościółek obrządku łacińskiego istniał już w XVI w. Pierwsze wzmianki pochodzą ze zjazdu szlacheckiego, jaki miał miejsce w 1569 roku w Uhowie. Prawdopodobnie pierwszym duchownym był Wojciech Gąsowski i nosił tytuł "vicarius uhowiensis". Kościółek stał na środku folwarku i od początku był pod wezwaniem św. Wojciecha. Księża, odpowiadające się

tam sakramenty, zapisywali w metrykach kościoła suraskiego, "In capella Uhoviensis". W maju 1772 roku odbyła się rozprawa sądu kościelnego w Janowie, w sprawie podniesienia świątyni w Uhowie. Na mocy wyroku podniesiono status kościoła uhowskiego do filialnego, dano prawo udzielania wszystkich sakramentów. W aktach zaczęto zapisywać "Ecclesiae uhoviensis filialens surazensis". Parafia w Uhowie, została założona pod koniec XVIII wieku. Składała się z 9 wsi. Pod protektorem były: całe Borowskie, Bojary, jak również Łapy. Później różne są dzieje parafii. W 1797 roku Uhowo traci ten status (okres, w którym Polska traci niepodległość). Staje się ponownie parafią dopiero w 1923 roku. Pierwszy kościół był drewniany, stał w środku folwarku. Kolejny, wybudowany w 1753 roku, był również drewniany, lecz większy i bogatszy i stał w miejscu dzisiejszego kościoła. 15 sierpnia 1921 roku konsekrowano dzisiejszy kościół. Zbudowany był już z czerwonej cegły. Kościół posiada jedną wieżę z dzwonami: św. Michał i św. Wincenty. Wnętrze posiada prezbiterium, kruchtę, nawę główną i zakrystię itd.

Zdjęcie: Przyroda i wieża kościoła w Uhowie

Źródło: Zasoby fotograficzne Urzędu Miejskiego

W 1904 roku jeden z biskupów prawosławnych wystąpił z oficjalnym pismem do gubernatora stwierdzając, że "... pop cerkwi w Surazu posiada obraz, na którym widnieje cerkiew w Uhowie". Kościół katolicki został przebudowany z cerkwi pod wezwaniem "Wejścia Jezusa do Jerozolimy". Dowodem tego miały być dzwony byłej cerkwi i płyty nagrobne ze słowiańsko-ruskimi napisami i krzyżami. Wygląda to na czystą propagandę! Z całą pewnością kościół wybudowany w 1753 roku nie był przebudowany z cerkwi. Wspomniany obraz został zakupiony przez byłego zarządcę kościoła uhowskiego, u którego "służył za deskę do przygotowywania opłatków". Co do dzwonów, w Uhowie istniała prawdopodobnie niewielka kaplica obrządku greckiego i stamtąd mogą pochodzić dzwony. Biskup prawosławny, chciał po prostu uniemożliwić budowę nowego kościoła katolikom.

Wbrew panującym w Uhowie przekonaniom, wpojonym w szkole podstawowej, Uhowo nie mogło mieć herbu! Herb, do niedawna uznawany za uhowski, jest w rzeczywistości herbem fundatora kościoła, biskupa Riaucoura. Herb ten znajduje się na

starym ołtarzu, będącym teraz w kaplicy na cmentarzu. Uhowo ze względu, na to, iż nie było wsią szlachecką, nie mogło posiadać herbu.

2.2. Warunki geograficzne i zasoby przyrodnicze

Uhowo leży w bezpośrednim sąsiedztwie (w otulinie) Narwiańskiego Parku Narodowego, który obejmuje swym zasięgiem bagienną dolinę Narwi na odcinku od Suraza do Rzędzian. Ponadto wieś Uhowo znajduje się na obszarze NATURA 2000 „Bagienna Dolina Narwi”. Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków, który obejmuje odcinek doliny Narwi o długości około 58 km i szerokości od 300 m do 4 km, między Surazem a Żółtkami, w granicach Narwiańskiego Parku Narodowego. Obszar ten stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej. Występuje tu gatunki chronione dzikich ptaków oraz gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi.

Część sołectwa, położona jest wzdłuż rzeki Narew. Jest to teren zatorfiony, a nawet zabagniony. Na północ od Uhowa wyraźnie zarysowują się wyższe tarasy akumulacyjne, zazwyczaj kępowo zasilone. Wschodnie obszary Uhowa znajdują się na Wysoczyźnie Białostockiej, charakteryzującej się występowaniem licznych wzgórz moren czołowych osiagających wysokość ponad 145 m n.p.m. oraz lokalnie pól piasków przewiewnych i wodnolodowcowych.

Rzeźba terenu sołectwa Uhowo stanowi jeden z podstawowych walorów krajobrazowych, wysoczyzna będąca w bezpośredniej styczności z rzeką Narew pozwala na rozwój wypoczynku przywodnego. Teren Uhowa to strefa kontaktowa o długości 2.800 m zbudowana głównie z glin zwałowych. Skałą macierzystą gleb obszaru Uhowa są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego, wykształcone w postaci glinu, piasków, lokalnie pyłów oraz w dolinie Narwi, mułów i torfów. W obrębie doliny Narwi występują gleby, murszowo-torfowe, torfowe i lokalnie mady.

Pod względem topologicznym, znaczną powierzchnię gruntów Uhowa zajmują gleby brunatne właściwe. Gleby IVa i IVb klasy bonitacyjnej użytków ornych zajmują największe powierzchnie i występują w południowej, wschodniej i północnej części obszaru sołectwa. Głównymi uprawami są zboża (pszenżyto, żyto, pszenica, jęczmień i owies) oraz ziemniaki. Cały wschodni teren miejscowości zajmują łąki.

Od strony południowej, wschodniej i północnej Uhowo otoczone jest lasami, częściowo są to drzewa liściaste, ale przeważają iglaste (sosna).

2.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Na terenie Uhowa budynek kościoła stanowi dominantę zabudowy wsi. Występujące tu otwarte przestrzenie wspólne to plaża przy rzece, Wiejski Dom Kultury, szkoła oraz boisko zlokalizowane na terenie będącym własnością parafii. W Uhowie występuje zabudowa jednorodzinna. Zabudowania we wsi skupiają się wzdłuż drogi. Jest to układ przestrzenny zabudowy zwany ulicówką.

3. Sfera społeczna

3.1. Ludność

Ludność sołectwa Uhowo to przede wszystkim rodziny zamieszkujące te tereny od pokoleń. Niewielką liczbę mieszkańców stanowi ludność napływowa.

Uhowo jest największą miejscowością w gminie Łapy, zarówno pod względem liczby mieszkańców, jak i zajmowanego obszaru. W Uhowie, na koniec roku 2006 zameldowanych było 1549 osób, co stanowi 5,36% ogółu ludności Gminy Łapy. Cała powierzchnia wsi wynosi 2114 ha. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 73 osoby na km².

Tabela: Kształtowanie się liczby ludności w latach 2003-2006

Rok	2003	2004	2005	2006
Liczba ludności	1575	1556	1560	1549

Źródło danych: Urząd Miejski w Łapach

Tabela: Liczba ludności sołectwa Uhowo

	Mężczyźni	Kobiety	Razem
0-2	19	14	33
3	8	4	12
4-5	10	15	25
6	12	6	18
7	9	5	14
8-12	34	41	75
13-15	34	17	51
16-17	19	21	40
18	15	9	24
19-65	476	-	476
19-60	-	421	421
Pow. 65 (mężczyźni)	120	-	120
Pow. 60 (kobiety)	-	240	240

Źródło danych: Urząd Miejski w Łapach

Z powyższego zestawienia wynika, że w ostatnich latach nastąpił nieznaczny spadek ludności mieszkającej w Uhowie.

3.2. Społeczna aktywność mieszkańców

Wielu mieszkańców Uhowa wykazuje społeczną aktywność na rzecz poprawy warunków bycia ogółu. Należą do nich przede wszystkim członkowie OSP, a także przedstawiciele instytucji i przedsiębiorstw działających w Uhowie. Dzięki aktywności mieszkańców częściowo odnowiona jest sala domu kultury, odnowiono boisko sportowe, wycięto drzewa przy cmentarzu, równane są drogi, które nie mają twardej nawierzchni. Pracownicy instytucji aktywnie działają na rzecz mieszkańców, a właściciele przedsiębiorstw, finansowo lub czynem wspierają lokalne inicjatywy.

3.3. Szkolnictwo

W Uhowie funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Hugona Kołłątaja. Do klas 0-VI

uczęszcza 106 dzieci. W szkole działa także świetlica otwarta dla dzieci do godz. 15 i stołówka szkolna wydająca ok. 70 posiłków. W poszczególnych oddziałach uczy się:

Tabel: Liczba dzieci w oddziałach szkolnych (stan na 28.11.2007 r.)

Oddział	Liczba uczniów
0	16
I	18
II	13
III	8
IV	15
V	23
VI	13
Razem	106

3.4. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne mieszkańcom Uhowa zapewniają policjanci z komisariatu Policji w Łapach oraz strażacy z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Łapach.

Na rzecz społeczności lokalnej działają także strażacy (36), należący do prężnie działającej od r. 1927 Ochotniczej Straży Pożarnej w Uhowie. OSP zajmuje wspólny budynek z Wiejskim Domem Kultury i Filią Biblioteczną w Uhowie.

3.5. Kultura

W Uhowie działa Wiejski Dom Kultury, w którym mieści się Galeria Narwiańska i stała ekspozycja poświęcona przyrodzie oraz kulturze najbliższej okolicy.

Największą atrakcją kulturalną jest impreza plenerowa, odbywająca się co roku w czerwcu pod hasłem „Sobótka w Uhowie”. W tejże imprezie uczestniczą nie tylko mieszkańcy Uhowa, ale i całej Gminy Łapy oraz gmin okolicznych.

Przy WDK działa zespół śpiewający „Uhowianki”. Zespół powstał 27 stycznia 1992 roku. Cieszy się ogromną popularnością na festynach, konkursach i dożynkach w regionie. Zespół jest laureatem wielu konkursów śpiewaczych i obrzędowych, m.in.: I miejsce w Powiatowym Przeglądzie Zespołów Kolędniczych w Czarnej Białostockiej, III miejsce w XXIV Wojewódzkich Spotkaniach Zespołów Kolędniczych w Hajnówce oraz wyróżnienia na II Przeglądzie Zespołów Kolędniczych w Hajnówce, III Prezentacjach Tradycji Ludowej Woj. Podlaskiego w Ciechanowcu, Poszukiwaniu i Przekazywaniu Folkloru w Choroszczy, Kresowej Przyśpiewce Frywolnej w Czarnej Wsi Kościelnej, VI międzynarodowym Wiosennym Kolędowaniu z „Konopielką”.

Do dyspozycji WDK i mieszkańców Uhowa jest też sala widowiskowa, w której odbywają się imprezy sportowe, kulturalne i rozrywkowe. W tym samym budynku mieści się też działająca od 1963 roku Filia Biblioteczna Miasta i Gminy Łapy. Z księgarni Filii Bibliotecznej w Uhowie (ok. 16 tys. wolu) korzysta 400 czytelników. Rocznie wypożyczanych jest ponad 10 tys. książek. Mieszkańcy Uhowa mogą także korzystać z księgozbioru podręcznego, prasy i bezpłatnego dostępu do Internetu.

3.6. Obiekty rekreacyjne i sportowe

W Uhowie jest kilka obiektów, z których mogą korzystać nie tylko mieszkańcy Uhowa, ale także okolicznych miejscowości i turyści. Należą do nich:

- plaża
- wypożyczalnia kajaków
- prywatna wypożyczalnia kajaków „KANOE”
- sala WDK (bezpłatne zajęcia taneczne i aerobik, turnieje szachowe i pingpongowe)
- boisko szkolne
- stadnina koni.

Na terenie Uhowo działa także Klub Sportowy Relax Uhowo, do który zgłoszonych jest 33 zawodników. Klub ten stanowi wspaniałą alternatywę dla coraz to popularniejszej biernej formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Jednakże, ze względu na niedobór środków finansowych, nie może on rozwinąć swojej działalności. Trenerzy szkolą drużynę społecznie, zawodnikom brakuje strojów i sprzętu sportowego, a stadion wymaga pilnego, gruntownego remontu.

Wart podkreślenie jest fakt, iż mimo niezwykle dogodnego położenia oraz unikalnych uwarunkowań przyrodniczych w Uhowie nie rozwija się turystyka. Uhowo położone jest na rzece Narew, w otoczeniu lasów, na terenie Narwiańskiego Parku Narodowego, na terenie wsi nie znajduje się żadne gospodarstwo agroturystyczne, nie funkcjonuje także żaden obiekt gastronomiczny.

Ponadto teren plaży oraz wzdłuż rzeki wymaga wyposażenia w małą infrastrukturę turystyczną, tj. wiaty, stoły, wieże widokowe, paleniska.

3.7 Ochrona zdrowia

Mieszkańcy sołectwa korzystają z usług ośrodków opieki zdrowotnej znajdujących się w Łapach. Są to: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (ZOZ) MEDICUS s.c., Niepubliczny Pielęgniarski ZOZ „VEA”, Prywatny Gabinet Laryngologiczny, Gabinet Rehabilitacji Leczniczej, Prywatny Gabinet Pediatryczny, Poradnia Terapii Uzależnień, Branżowy ZOZ pracowników PKP, szpital, pogotowie ratunkowe.

W Uhowie, od dwudziestu lat, istnieje również Dom Pomocy Społecznej. Aktualnie, w placówce tej znajduje się 125 mieszkańców. Zatrudnia ona ponad 90 osób, z których część, to mieszkańcy Uhowa. Dom Pomocy Społecznej pełni nie tylko rolę opiekuńczą w stosunku do osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych, ale także wychowawczą. Mieszkańcy Uhowa mogą zawierać znajomość i przyjaźń z mieszkańcami DPS, dobrym słowem pomóc znieść trudy, lęki i „szare” dni życia, DPS to także możliwość zatrudnienia dla osób szukających pracy (z różnym wykształceniem).

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy Uhowa korzystają z lokalnego ujęcia wody. W Uhowie są 2 studnie o głębokości 50 i 45 m i wydajności 56 i 60 m³/n. Sieć wodociągowa w Uhowie wynosi 15,6 km, a przyłącza 6,5 km. Roczne zużycie wody to 39,1 tys. m³. Woda z wodociągu doprowadzona jest do niemal 100% mieszkańców.

4.2. Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Sieć kanalizacyjna wynosi 10,3 km, a przyłącza 4,9 km. Roczne ścieki odprowadzone do oczyszczalni ścieków w Łapach to 36,5 m³. Uhowo jest skanalizowane w 80% (niektóre gospodarstwa jeszcze nie są przyłączone).

4.3. Utylizacja odpadów stałych

W każdym gospodarstwie na terenie miejscowości Uhowo znajduje się pojemnik na odpady wywożone przez firmy „ASTWA” i „Czyścioch”. Na gruntach wsi Uhowo położone jest zalegalizowane wysypisko komunalne, eksploatowane od 1974 roku.

Niestety, na terenie wsi nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów.

4.4. Telefonizacja i Internet

Praktycznie każde gospodarstwo domowe na terenie wsi Uhowo posiada telefon stacjonarny. Teren sołectwa pokryty jest także pełnym zasięgiem sieci komórkowej.

Dostęp do Internetu staje się coraz bardziej dostępny i powszechny, aczkolwiek wciąż wielu mieszkańców Uhowa nie posiada stałego łącza internetowego.

Uhowo posiada także własną stronę internetową (www.uhowo.pl) poprzez Telekomunikację Polską.

4.5. Drogi

Przez Uhowo przebiega droga wojewódzka nr 682 łącząca Łapy z Białymstokiem. Jest to jedyna droga asfaltowa. Pozostałe ulice budzą wiele zastrzeżeń i wymagają ciągłej naprawy.

4.6. System komunikacji

Większość mieszkańców posiada własne środki lokomocji. Przez Uhowo przebiega linia kolejowa. Zatrzymują się tu pociągi podmiejskie umożliwiające dojazd do Łap i Białegostoku. Istnieje przystanek PKP, PKS oraz jeździ „bus” kursujący kilkanaście razy dziennie między Uhowem a Łapami. W bieżącym roku zaczął kursować także Podlasie-Express s.c. na trasie Białystok - Liza Stara przez Łapy i Uhowo.

Połączenia komunikacyjne są więc różnorodne, w różnych kierunkach od wczesnych godzin rannych do późnych wieczornych, w związku z czym zaspokajają potrzeby mieszkańców.

5. Sfera gospodarcza

5.1. Przedsiębiorczość

Na terenie Uhowa funkcjonuje kilka podmiotów gospodarczych:

- cztery sklepy spożywczo-przemysłowe
- zakład „Agromalina”
- wypożyczalnia kajaków „KANOE”
- pub.

5.2. Rolnictwo

Uhowo nie jest miejscowością typowo rolniczą. Większość mieszkańców utrzymuje się z pracy zarobkowej w pobliskich Łapach lub Białymstoku, aczkolwiek istnieje kilka gospodarstw rolniczych.

5.3. Leśnictwo

Uhowo należy do leśnictwa Rudka. Większość lasów stanowi własność prywatną. Porasta je sosna oraz drzewa typowe dla terenów podmokłych.

6. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - szkoła podstawowa (zaplecze edukacyjne) - Dom kultury i biblioteka - działający Klub Sportowy Relax Uhowo - straż pożarna - położenie nad Narwią na obszarach atrakcji turystycznych (piękna i różnorodna przyroda) - dobre powiązania komunikacyjne, drogowe i kolejowe (z gminą, powiatem i województwem) - obiekty rekreacyjne i sportowe - zasoby ludzkie (młodzi wykształceni ludzie) - imprezy plenerowe i zespół folklorystyczny - zwarta struktura techniczna - infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, parkingi przy kościele, sieć telefoniczna, Internet) - strona internetowa www.uhowo.pl - obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków - zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Wojciecha Biskupa (kościół, kostnica, cmentarz przykościelny, ogrodzenie, plebania wraz z działką) - istnienie Domu Pomocy Społecznej (zatrudnienie dla osób z Uhowa) 	<ul style="list-style-type: none"> - ruch tranzytowy Białystok - Łapy przez całą wieś - zła nawierzchnia ulic - brak gospodarstw agroturystycznych i miejsc noclegowych - brak wyznaczonych szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych - niedoposażony Klub Sportowy Relax Uhowo - zły stan boiska piłkarskiego Klubu Sportowego Relax Uhowo - istniejący w świadomości społeczeństwa podział na Uhowo I i Uhowo II - zły stan techniczny budynku WDK - brak odpowiedniego parkingu przy budynku WDK
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - ukierunkowanie mieszkańców na agroturystykę - stworzenie bazy noclegowej oraz gastronomicznej - rozwój edukacji ekologicznej (poprzez szkolenie dla młodszych i dorosłych) - wykorzystanie położenia wsi na terenie NPN oraz związanych z tym walorów przyrodniczych - wykorzystanie „pychówek” jako atrakcji turystycznej - zainteresowanie młodzieży rękodziełem ludowym i jego rozwój (wiklina, trzcina, słoma) - wyznaczenie ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych - poprawa stanu nawierzchni dróg - pozyskanie inwestorów - promocja walorów miejscowości Uhowo 	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie stanu środowiska naturalnego powodowane ruchem tranzytowym - „wysychanie” Narwi - mały rozwój przedsiębiorczości - brak środków finansowych na inwestycje turystyczne i estetykę - brak funduszu sołeckiego - migracja wykształconej młodzieży do miast - odpady stałe składowane na terenie Uhowa - wysoka fala powodziowa

7. Wizja rozwoju sołectwa

Wizja rozwoju naszego sołectwa przedstawia się następująco:
Uhowo wsią bezpieczną, kulturalną, estetyczną i atrakcyjną, w której dobrze żyje się mieszkańcom i miło spędza czas turystom.

8. Priorytety, cele i działania

Priorytet I Uhowo ośrodkiem kultury atrakcyjnym dla swoich mieszkańców, jak i dla osób przyjezdnych

Cel 1 Poprawa standardu infrastruktury pełniacej funkcje kulturalne na terenie obszarów wiejskich Gminy Łapy poprzez remont i wyposażenie Wiejskich Centrów Kultury

Inwestycja:

1. Poprawa standardu infrastruktury kulturalnej na terenach wiejskich Gminy Łapy poprzez remont i wyposażenie Wiejskich Centrów Kultury (Wiejskie Domy Kultury w Płonce Kościelnej, w Łapach-Dębowinie (WDK Łapy-Szołajdy), w Uhowie oraz świetlice wiejskie w Gąsówce-Oleksin, Gąsówce-Skwarki, Łupiance Starej i w Daniłowie Małym)
2. Poprawa standardu infrastruktury kulturalnej na terenach wiejskich Gminy Łapy poprzez remont i wyposażenie świetlic wiejskich w Bokinach i Wólce Waniewskiej oraz remont sali widowiskowej i instalacji elektrycznej Wiejskiego Domu Kultury w Uhowie

Cel 2 Wzbogacenie oferty kulturalnej Uhowa

Działania

- 2.1 Organizacja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego na bazie wyremontowanego Wiejskiego Domu Kultury dla osób dorosłych
- 2.2 Organizacja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego na bazie wyremontowanego Wiejskiego Domu Kultury dla dzieci i młodzieży
- 2.3 Wsparcie organizacji imprez integracyjno- promocyjnych
- 2.4 Doposażenie Galerii Narwiańskiej
- 2.5 Wsparcie zespołu „Uhowianki” (zakup strojów, szkolenia, koncertowanie)

Priorytet II Uhowo miejscem atrakcyjnym do zamieszkania i wypoczynku

Cel 1 Podniesienie estetyki Uhowa

Działania

- 1.1 Coroczne wspólne sprzątanie Uhowa
- 1.2 Coroczny konkurs na najpiękniejsze podwórko
- 1.3 Coroczne przedsięwzięcia na rzecz poprawy estetyki cmentarza rzymskokatolickiego w Uhowie
- 1.4 Remont małej infrastruktury publicznej (przystanki, ogrodzenia)
- 1.5 Ustawienie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów

Cel 2 Tworzenie warunków dla rozwoju turystyki

Działania

- 2.1 Zagospodarowanie plaży w Uhowie (nawiezenie piasku, nasadzenie zieleni)
- 2.2 Budowa wiat i stołów na plaży w Uhowie
- 2.3 Budowa wieży widokowej
- 2.4 Otwarcie pola biwakowego
- 2.5 Promocja wykorzystania łódek pychówek w celach rekreacyjno- turystycznych (ulotki informacyjne, zorganizowany punkt wypożyczania łódek również z flisakiem)
- 2.6 Wytyczenie, wykonanie i oznakowanie ścieżek rowerowych Uhowo-Suraż i Uhowo-Bokiny

Cel 3 Stworzenie warunków dla rozwoju aktywnej formy wypoczynku

Działania

- 3.1 Modernizacja boiska piłkarskiego KS Relax Uhowo
- 3.2 Wspieranie działalności KS Relax Uhowo
- 3.3 Wspieranie aktywnych form wypoczynku przy wykorzystaniu plaży, obiektu WDK i boiska

Priorytet III Aktywna i przedsiębiorcza społeczność Uhowa

Cel 1 Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Uhowa

Działania

- 1.1 Szkolenie z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- 1.2 Szkolenie przewodników turystycznych
- 1.3 Szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia kwater agroturystycznych

Cel 2 Podniesienie wiedzy i nabycie nowych umiejętności

Działania

- 2.1 Organizacja kursów z zakresu obsługi komputera
- 2.2 Organizacja szkoleń z zakresu selektywnej zbiórki odpadów
- 2.3 Organizacja szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego
- 2.4 Organizacja szkoleń z zakresu rozwoju i promocji produktu lokalnego

9. Harmonogram realizacji celów i działań

PRIORYTET I Uhowo ośrodkiem kultury atrakcyjnym dla swoich mieszkańców, jak i dla osób przyjezdnych

Cel	Nazwa inwestycji	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Poprawa standardu infrastruktury pełniące funkcje kulturalne na terenie obszarów wiejskich Gminy Łapy poprzez remont i wyposażenie Wiejskich Centrów Kultury	Poprawa standardu infrastruktury kulturalnej na terenach wiejskich Gminy Łapy poprzez remont i wyposażenie Wiejskich Centrów Kultury (Wiejskie Domy Kultury w Płonce Kościelnej, w Łapach-Dębowinie (WDK Łapy-Szołajdy), w Uhowie oraz świetlice wiejskie w Gąsówce-Oleksin, Gąsówce-Skwarki, Łupiance Starej i w Daniłowie Małym).	społeczno-kulturalne	834 719,30 zł	2009-2010	budżet gminy, środki unijne z PROW
	Poprawa standardu infrastruktury kulturalnej na terenach wiejskich Gminy Łapy poprzez remont i wyposażenie świetlic wiejskich w Bokinach i Wólce Waniewskiej oraz remont sali widowiskowej i instalacji elektrycznej Wiejskiego Domu Kultury w Uhowie	społeczno-kulturalne	310 303,00 zł	2010	budżet gminy, środki unijne z PROW

Cel	Nazwa inwestycji (działania)	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Wzbogacenie oferty kulturalnej Uhowa	Organizacja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego na bazie wyremontowanego Wiejskiego Domu Kultury dla	społeczno-kulturalne	7 000,00 zł rocznie	2010-2017	PROW, środki własne, budżet gminy, sponsorzy

	osób dorosłych				
	Organizacja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego na bazie wyremontowanego Wiejskiego Domu Kultury dla osób dzieci i młodzieży		7 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Wsparcie organizacji imprez integracyjno-promocyjnych		7 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Doposażenie Galerii Narwiańskiej		15 000,00 zł	2010-2017	
	Wsparcie zespołu „Uhowianki” (zakup strojów, szkolenia, koncertowanie)		10 000,00 zł	2010-2017	

PRIORYTET II Uhowo miejscem atrakcyjnym do zamieszkania i wypoczynku

Cel	Nazwa inwestycji (działania)	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Podniesienie estetyki Uhowa	Coroczne wspólne sprzątanie Uhowa	społeczne	5 000,00 zł rocznie	2010-2017	PROW, środki własne, budżet gminy, sponsorzy
	Coroczny konkurs na najpiękniejsze podwórkę		8 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Coroczne przedsięwzięcia na rzecz poprawy estetyki cmentarza rzymskokatolickiego w Uhowie		3 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Remont małej infrastruktury publicznej (przystanki, ogrodzenia)		15 000,00 zł	2010-2017	
	Ustawienie pojemników do		10 000,00 zł	2010-2017	

	selektywnej zbiórki odpadów				
--	--------------------------------	--	--	--	--

Cel	Nazwa inwestycji	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Tworzenie warunków dla rozwoju turystyki	Zagospodarowanie plaży w Uhowie (nawiezenie piasku, nasadzenie zieleni)	społeczno-turystyczne	150 000,00 zł	2010-2017	PROW, środki własne, budżet gminy, sponsorzy
	Budowa wiat i stołów na plaży w Uhowie		20 000,00 zł	2010-2017	
	Budowa wieży widokowej		25 000,00 zł	2010-2017	
	Otwarcie pola biwakowego		50 000,00 zł	2010-2017	
	Promocja wykorzystania łódek pływających w celach rekreacyjno-turystycznych (ulotki informacyjne, zorganizowany punkt wypożyczania łódek również z flisakiem)		25 000,00 zł	2010-2017	
	Wytyczenie, wykonanie i oznakowanie ścieżek rowerowych Uhowo-Suraż i Uhowo-Bokiny		50 000,00 zł	2010-2017	

Cel	Nazwa inwestycji	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Stworzenie warunków dla rozwoju aktywnej formy wypoczynku	Modernizacja boiska piłkarskiego KS Relax Uhowo	społeczne	10 000,00 zł	2010-2017	PROW, środki własne, budżet gminy, sponsorzy
	Wspieranie działalności KS Relax Uhowo		5 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Wspieranie aktywnych form wypoczynku przy		5 000,00 zł rocznie	2010-2017	

	wykorzystaniu plaży, obiektu WDK i boiska				
--	---	--	--	--	--

PRIORYTET III Aktywna i przedsiębiorcza społeczność Uhowa

Cel	Nazwa inwestycji (działania)	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Promocja przedsiębiorczości i wśród mieszkańców Uhowa	Szkolenie z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	społeczno-turystyczne	3 000,00 zł rocznie	2010-2017	PROW, środki własne, budżet gminy, sponsorzy
	Szkolenie przewodników turystycznych		25 000,00 zł	2010-2017	
	Szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia kwater agroturystycznych		3 000,00 zł rocznie	2010-2017	

Cel	Nazwa inwestycji (działania)	Przeznaczenie	Koszt	Termin realizacji	Źródła finansowania
Podniesienie wiedzy i nabycie nowych umiejętności	Organizacja kursów z zakresu obsługi komputera	społeczno-gospodarcze	3 000,00 zł rocznie	2010-2017	PROW, środki własne, budżet gminy, sponsorzy
	Organizacja szkoleń z zakresu selektywnej zbiórki odpadów		3 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Organizacja szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego		3 000,00 zł rocznie	2010-2017	
	Organizacja szkoleń z zakresu rozwoju i promocji produktu lokalnego		3 000,00 zł rocznie	2010-2017	

Wiodącym priorytetem, w ramach którego znalazły się najbardziej pożądane przez nas cele i działania jest: Priorytet I Uhowo ośrodkiem kultury atrakcyjnym dla swoich mieszkańców, jak i dla osób przyjezdnych. Mieszkańcom naszej wsi szczególnie zależy na wzbogaceniu oferty kulturalnej skierowanej zarówno do dorosłych, jak i do młodszych reprezentantów społeczności lokalnej. Jest to dla nas szczególnie ważne, gdyż nasza wieś

staje się wsią „ubogą” w młode, wykształcone pokolenie. Sądzymy, iż bogata oferta kulturalna oraz towarzysząca temu wzrastająca jakość życia pozwoli nam zatrzymać najmłodsze pokolenie naszej wsi. W miarę wzrostu aktywności i współdziałania mieszkańców sołectwa oraz umiejętności pozyskiwania środków we własnym zakresie czy też z zewnątrz, możliwe będzie realizowanie kolejnych celów.

10. Analiza trwałości projektu

Zrealizowane przedsięwzięcia mają służyć społeczności sołectwa stwarzając poprawę warunków życia, a tym samym zapewniając poczucie więzi i komfortu zamieszkania oraz chęci działania i rozwoju następnym pokoleniom.

Działania związane ze stymulowaniem aktywności społeczeństwa miejscowości Uhowo, jak i działania związane z infrastrukturą techniczną i społeczną będą organizowane i koordynowane przez liderów, w tym członków Rady Sołeckiej.

W związku z tym, iż wieś Uhowo posiada wiele osób zaangażowanych w działania społeczne, w tym posiada aktywnie działającego Sołtysa, trwałość wszelkich projektów zawartych w niniejszym opracowaniu jest niezagrożona. Ponadto działania władz samorządowych, które ukierunkowane są na wspieranie działań społeczności małych miejscowości, pozwala przypuszczać, iż trwałość projektu będzie niezagrożona.

11. Zakończenie i wnioski

Plan Odnowy Miejscowości Uhowo jest zestawieniem istniejącej sytuacji (analiza SWOT) oraz inwestycji i przedsięwzięć zaplanowanych na lata 2009-2016.

W pierwszej kolejności chcemy podjąć działania, które są najpilniejsze z punktu widzenia mieszkańców oraz takie, które wymagają niewielkich nakładów finansowych.

Plan nasz zakłada zaangażowanie mieszkańców we wszystkich działaniach. Mieszkańcy mają świadomość, że bezpieczeństwo, estetyka i atrakcyjność miejscowości, zależą od ich aktywności, integracji, współpracy i współzawodnictwa. Liczą na poparcie i wsparcie finansowe przede wszystkim samorządu lokalnego, a także przedsiębiorstw i instytucji działających na terenie Uhowa. Wszyscy zmienić na lepsze warunki naszego życia oraz podnieść poziom bezpieczeństwa i atrakcyjność naszej miejscowości. Planowane działania nie stanowią zamkniętej listy przedsięwzięć i mogą ulec zmianie przez rozszerzenie ich zakresu o nowe, ciekawe i konieczne dla rozwoju wsi, inicjatywy.